DESPRE ORIGINEA RUMÂNEASCĂ ALE UNOR ELEMENTE DIN CONSTRUCȚIA DE STAT DIN GRECIA ANTICĂ

ON THE RUMANIAN ORIGIN OF SOME ELEMENTS OF STATE CONSTRUCTION IN ANCIENT GREECE

Andrei GROZA,
doctor în istorie, conferențiar universitar,
Academia de Administrare Publică

SUMMARY

In the given article, the author attempts to prove that several words, mentioned in several state constructions in the Ancient Greece, words which are currently are present only in the Rumanian language, are of Rumanian origin. The research is done based on several words and word combinations present in the names of elements of several state constructions in those times.

Keywords: *Ancient Greece, state, governing body, king, god, word, Rumanian language.*

La început „tot pământul avea o singură limbă și aceleași cuvinte" (Biblia, Vechiul Testament, Geneza (Facerea), 11:1). O singură limbă dată de Creator. O singură limbă fără nume, pentru că a fost dată tuturor oamenilor. Acea limbă nu a dispărut, așa cum încearcă să ne convingă istoricii și lingviștii contemporani. Analiza Bibliei, a altor izvoare scrise în vechime și a limbilor vorbite astăzi, ne dovedește că prima limbă se regăsește, practic, completamente în limba română, numită așa de la mijlocul secolului al XIX-lea în virtutea circumstanțelor politice de atunci.

Mai multe izvoare scrise în antichitate susțin că cei care populau Peninsula Balcanică din cele mai vechi timpuri, la fel ca și cei din Europa, Asia de Sud – Vest și Africa de Nord vorbeau limba rumână/română. Din cele mai vechi timpuri au fost cunoscute comunități, neamuri care s-au numit pe dânsele într-un fel, iar vecinii le-au numit altfel. Ca exemplu, aici poate fi adus neamul care populează sudul Peninsulei Balcanice, insula Creta și mai multe insule din Marea Egee și Marea Ionică, care se numește pe sine ca neam elin/elen, care afirmă că vorbește limba elină/elenă și că țara le este Ellada/Ellas (oficial Republica Elenă). Vecinii lor însă, inclusiv românii, le spun greci, că limba pe care o vorbesc este greacă și că țara lor se numește Grecia. De ce? Cum se explică această situație și care dintre aceste denumiri ar fi corectă? Izvoarele scrise în vechime ne spun că ambele nume, elini/eleni și greci au fost utilizate cu multe sute de ani înaintea erei noastre. Pentru prima dată ne vorbește de elini/eleni marele istoric Herodot, care a trăit în secolul al V-lea î.e.n. Conform celor scrise de istoricii antici își ziceau elini/eleni acei care se considerau urmași ai lui Ellin, unul din cei trei feciori ai lui Deucalion, alesul lui Zeus, care a supraviețuit Marele Potop, la fel ca Noe din religia creștină. Așadar, numele de elin/elen provine de la Ellin (de la cuvintele rumânești el linul), și care însemna el liniștitul, blândul, echilibratul, domolul. Răsfoind mai multe izvoare scrise în acele timpuri îndepărtate, am descoperit că ultimul rege al Atenei purta numele de familie Codru (codru - cuvânt curat rumânesc/românesc, fiindcă în forma dată, cu conținutul de pădure mare, deasă, bătrână, se întâlnește numai în limba rumână/română – n.n.), la fel ca cel purtat astăzi de foarte mulți rumâni/români [3]. În luptă cu dorienii, o comunitate getică, venită din regiunea Dunării de Jos, regele și-a jertfit propria viață numai ca concetățenii săi să rămână liberi. Codru a rămas în memoria urmașilor, nu numai ca erou național, dar și ca întemeietor al unei numeroase familii care a lăsat urme la fel de adânci și importante în istorie, literatură, știința juridică și alte domenii.

Printre Codrenii cei mai recunoscuți, din perioada antică din Grecia, se numără Solon (anii 640/638 – 560/558 î.e.n.), legislator și poet, reformele căruia au pus începuturile unei societăți democratice; Pisistrate (anii 600 - 527 î.e.n.) care a contribuit esențial la dezvoltarea economică, politică și culturală a Atenei și Platon (anii 428/427 – 348/347 î.e.n.) – unul din cei mai mari filosofi ai Greciei Antice. De la cuvântul rumânesc dor își trag denumirea și dorienii [2], una dintre

cele mai vechi comunități antice, care la răscrucea secolelor XIII – XII î.e.n., împreună cu alte comunități de același neam, a coborât spre sud, a ocupat unele regiuni și a fondat mai multe localități/orașe (Corint, Bizanț, Heracleea ș. a.) și state (Sparta, Eghina, Argos ș.a.) În continuare, vom aduce mai multe exemple de cuvinte românești utilizate în Grecia antică, care ne dovedesc cele afirmate de noi și în alte lucrări, că limba română din cele mai vechi timpuri era vorbită, practic, de toată lumea, celelalte limbi, fiind inventate, rămâneau a fi limbi oficiale, cunoscute de puțină lume. Așadar, este cunoscut faptul că de la începuturi, pe parcursul mai multor mii de ani, oamenii se închinau și venerau numeroase divinități, numindu-le zei și zeițe, fiecare având nume propriu și putere deosebită, care, la rândul lor, se supuneau Zeului cel Mare, cel Înalt, cel Puternic, pe care îl numeau Zeu, cu litera mare, transcris în limba greacă veche – Zeus. Zeu era considerat, de asemenea, și stăpânul oamenilor. El putea să-i ocrotească sau să-i pedepsească, să-i ajute sau să le pună piedici ș.a.m.d. Zeu era recunoscut ca stăpânitor al cerului, soarelui, fulgerului și, bineînțeles, al luminii, al zilei. Anume de la cuvântul zi, sinonim cu lumina, și provine numele Zeu, fapt confirmat direct sau indirect în mai multe lucrări scrise în vechime. Lui i se închinau ca celui care aduce ziua (lumina), și care biruie noaptea (întunericul). Dar cum a apărut numele Zeu în limba greacă dacă aceasta nu are cuvântul zi în forma dată? Răspunsul pe care îl vom formula mai jos pare a fi neverosimil. Cuvintele zi și Zeu au existat înainte de apariția limbii grecești. Ele erau utilizate în vorbirea curentă, zi de zi, astfel spus – în limba populară. Mai târziu, când a fost inventată limba greacă ca limbă a cultelor, mai apoi utilizată ca limbă a administrației, culturii și științei, cuvântul zi a fost tradus în limba greacă prin cuvântul imera, iar Zeu, care nu putea fi schimbat fiind cuvânt/nume sfânt, a rămas așa cum îl pronunțau oamenii de rând. Când acesta s-a scris în limba greacă, conform ortografiei acestei limbi, i s-a adăugat litera s, devenind Zeus. Dar cine erau cei care foloseau și zi și Zeu ? Răspunsul este simplu: odată ce zi și Zeu împreună se întâlnesc numai în limba română atunci și cei care le foloseau nu puteau fi alții decât strămoșii românilor.

Aici nu putem să nu aducem încă câteva exemple de nume românești purtate de zeii din Grecia antică:

Rea/Rhea - îngâmfată, grosolană, cu un caracter destul de complicat, soția zeului Cron/Cronos;

Nereu/ Nereus - zeul apelor, bun la suflet, înțelept, iubitor de dreptate, cel care asigura marinarilor călătorie liniștită;

Dor/Dora - soția zeului Nereu;

Fetița/Fetida - fiica lui Nereu și a Dorei;

Anteu/Antaeus (de la rumânescul nant/înalt) - gigant, fiul lui Poseidon;

Afina/Atena (de la rumânescul fin/fină) - zeița înțelepciunii, meșteșugurilor și strategiei militare;

Ochean/Ocheanus (de la rumânescul ochi - zeul care dădea început tuturor izvoarelor, râurilor, apelor);

Talia - zeița comediei și poeziei, fiica lui Zeu/Zeus;

Teia - fiica zeului Uran/Uranus.

Cuvintele rău, dor, fetiță, nant, fin, ochi, talie, tei, în forma dată și cu sensurile cunoscute de noi se întâlnesc numai în limba română.

De la cuvântul românesc om a provenit și cuvântul dom, care înseamnă construcție, casa a credincioșilor. Unitatea teritorială, de regulă localitatea, asupra căreia doma/domul își răsfrângea autoritatea religioasă, în Atena antică și în alte câteva state grecești, se numea dimă, iar toți locuitorii acestor dime împreună se numeau demos, adică popor, de unde – democrație, adică puterea demosului.

La fel și cuvântul navă care se întâlnește în denumirea vechiului oraș grec Navpakt, cunoscut de la sfârșitul mileniului al II - lea î.e.n. ca oraș - port unde se construiau nave, și în titlul de navarh purtat de comandantul flotei militare grecești din, cel puțin secolul al VIII - lea î.e.n. este de origine românească fiindcă cuvintele navă, a naviga și navigator împreună se întâlnesc numai în limba română.

Aici nu putem să nu menționăm că cuvântul navă în limba greacă are altă formă. În Grecia antică, ca și în alte regiuni, atunci când femeile însărcinate decedau cu puțin timp înainte de termenul nașterii, se încerca a salva fătul prin tăierea, spargerea abdomenului deasupra pubisului.

Persoanele născute prin această operație erau considerate ca alese/aleși ai zeilor și supranumite sparte/sparți. Sparta, așa era numele soției regelui grec Lacedemon (lacul demonilor), în cinstea căreia a fost numit cunoscutul oraș - stat antic.

Din această regiune, din Peninsula Balcanică, își trage rădăcinile și Spartac, conducătorul răscoalei sclavilor din Roma antică (73 î.Hr. - 71 î.Hr.).

Cuvintele a sparge și spart în forma aceasta și cu conținutul de a distruge învelișul unui lucru, pentru a extrage conținutul, se întâlnesc numai în limba română.

DEX-ul limbii române ne induce în eroare atunci când ne spune că cuvântul a sparge provine de la cuvântul latin spargere.

În primul rând, grecii antici nu vorbeau limba latină.

În al doilea rând, latinescul spargere are sensul de a răspândi, a difuza, a extinde.

Exemple evidente de prezență a limbii rumâne in Grecia antică ne servesc și alte situații cunoscute dar nevalorificate până în prezent. Așadar, istoricii și lingviștii contemporani ne spun că cuvântul sceptru provine din limba greacă, de la cuvântul skeptron, care, la rândul lui, vine de la skepto, și ar însemna a se sprijini. Analiza izvoarelor scrise în vechime însă, ne permite să afirmăm că acest cuvânt este mult mai vechi și provine de la cuvintele rumânești sub piept (popular, sub chiept). Așadar, din cele mai vechi timpuri, păstorii, crescătorii de vite au utilizat bățul și ciomagul care, alături de alte atribuții, le aveau și pe cele de a-și apăra animalele, de a se apăra de dușmani și în care se sprijineau pe tot parcursul zilei, punându-le sub piept, sub chiept. Acestea, cu timpul, încep a fi înfrumusețate cu crestături, ornamentate cu figuri, împodobite cu anumite lucruri ș.a.m.d., devenind un însemn al persoanei. Altfel spus, acestea nu mai erau simple bețe, ciomege, toiege, ci devin sk(c)eptre, simboluri ale puterii, ale autorității, recunoscute din cele mai vechi timpuri pe un areal destul de vast, practic, la toate popoarele. Cu timpul, sk(c)eptrele au început a fi produse din metale, inclusiv nobile, devenind tot mai rafinate și mai stilate, îmbogățite cu pietre scumpe ș.a.m.d. Sk(c)eptrele au fost preluate și utilizate de unii slujitori ai cultelor și de monarhi.. Astăzi cuvântul sceptru, în forme apropiate, se întâlnește în foarte multe limbi, inclusiv, ale unor popoare din Asia (cetro - în cebuană, setro – în filipineză, sceptre – în malaieză ș.a.). Acest cuvânt nu putea să se formeze în limba greacă, fiindcă aceasta nu conține cuvintele sub și piept/chiept în această formă. Aceste două cuvinte în forma dată se întâlnesc numai în limba română, limba primară a civilizației contemporane. Anume acolo s-a și format cuvântul sk(c) eptru, de unde mai apoi a fost preluat, transcris ca sceptru și utilizat în limbile inventate mai târziu, inclusiv latina și greaca, și alte comunități.

Spadă – armă de luptă, formată dintr-o lamă dreaptă cu două tăișuri, cu mâner, cu care se poate tăia și împunge (vezi: DEX-ul limbii române). A fost cunoscută din cele mai vechi timpuri la celți, la romani, la greci și la alte comunități antice care vorbeau limba rumână. Inițial această armă, pentru comoditate, era purtată în spate, de unde i se trage și denumirea spadă. Cuvântul spate în forma dată și cu sensul de parte posterioară a corpului omenesc, de la umeri până la șale (a se vedea: DEX-ul limbii române), se întâlnește numai în limba rumână. În Rumânia medievală (Bizanț - n.n.), unde toți oamenii vorbeau limba rumână ca limbă populară, greaca fiind o limbă oficială, vorbită de un număr mic de oameni, au existat câteva funcții de stat – spatarios, denumirea cărora, după cum se vede destul de clar, provenea de la cuvântul rumânesc spadă. Funcția de spătar a fost cunoscută în Evul mediu în Țara Rumânească și Moldova. Așadar, atât arma, adică spada, cât și cuvântul spadă sunt de origine rumânească din cele mai vechi timpuri.

Conform tradiției existente, care ne spune că aproape toate cuvintele rumânești își trag rădăcinile din latină, italiană, franceză, rusă, ucraineană, sârbă, bulgară, germană, turcă, maghiară din oricare altă limbă și nicidecum nu le pot avea pe ale lor proprii, și atunci când a fost necesar să vorbim despre originea cuvântului triumf trebuia să acceptăm cele scrise în DEX–ul limbii române, însă, celelalte surse, care nu pot fi neglijate, nu ne-au permis să facem acest lucru. Curiozitatea acumulată anterior în rezolvarea unor situații similare ne-a determinat să clarificăm lucrurile, cel puțin pentru noi, atunci când vorbim de originea cuvântului triumf. Astfel, am constatat că acest cuvânt, într-adevăr se trage din Grecia Antică, din cele mai vechi timpuri, înainte de apariția limbii latine, și este legat de Dionis, zeul vegetației, vinului, veseliei și fertilității. Acesta, după o expediție militară, de trei ani, efectuată cu succes în India, reîntors în Grecia a propus ca în cinstea victoriei obținute acolo, în fiecare al treilea an, să fie organizate festivități, distracții și competiții sportive. Cu timpul, acest procedeu trienal, în timpul căruia oamenii îl glorificau, îl slăveau pe Dionis, iar el se lăuda, se fălea cu victoria obținută, a dus la îmbinarea cuvintelor trei și fală/a făli și nașterea/apariția unor noi cuvinte ca triumfal, triumfător, triumf, triumfalnic și altele asemănătoare. Exemplul lui Dionis a fost urmat de alți conducători militari și de state. Aceștia au început a sărbători triumfurile anual sau chiar după fiecare victorie obținută. Mai mult, triumfurile deveneau tot mai diversificate, tot mai solemne, cu scenarii foarte complicate, cu implicarea a sute și mii de oameni, cu cheltuieli enorme de bani. Așadar, triumf, triumfal, triumfător, triumfalnic și toate celelalte cuvinte de acest gen au apărut în urma îmbinării cuvintelor trei și fală/a făli, unde, dacă nu dorim să acceptăm că ambele, apoi cel puțin a făli este de proveniență rumânească,

fiindcă acesta în forma dată se întâlnește numai în limba rumână. Deci, cei care aveau în limba lor în timpul lui Dionis, fiul lui Zeus, cuvintele triumfător, triumfalnic, triumf nu puteau fi altcineva decât cei ce vorbeau rumână, altfel spus, decât străstrămoșii rumânilor. Iar, întrucât aceasta, conform legendelor păstrate în lucrările istoricilor antici a avut loc înaintea întemeierii Romei, adică cu și mai mult timp înainte de inventarea limbii latine, concluzia care poate fi formulată, nu poate fi decât una singură - limba rumână este mult mai veche decât limbile latină și greacă.

Fokida (Fokideos), - stat grec. În limba greacă cuvântul foc în forma dată și cu sensul de ardere cu flăcări nu există, el se întâlnește numai în limba rumână. Despre faptul că numele/cuvântul Foc/Foca are sensul arătat mai sus și nu altul ne spune istoricul armean Kirakos Ganzakeți (anii 1203-1271).

Drac - Dracos/Dracon/Dracont (de la rumânescul drac – n.n.) legiuitor. În anul 671 î.e.n. a alcătuit primele legi scrise pentru atenieni. Acestea fiind foarte aspre, au fost supranumite/poreclite legi draconice. Cuvântul drac în forma dată și cu sensul de ființă imaginară, întruchipare a spiritului rău, diavol, necuratul, satana, se întâlnește numai în limba rumână.

Temuta (în greacă - Temida, Temis) - zeița normelor morale și sociale. Era reprezentată cu ochii legați, cu o spadă într-o mână și un cântar - în alta. Temuta de la rumânescul a se teme (în limba greacă acest cuvânt are altă formă - n. n.). Temuta însemna că de ea, de regulile pe care ea le apără, trebuie să se teamă și să le respecte toți oamenii. Cuvântul Temuta/Temida este cunoscut și utilizat încă în perioada miceniană (anii 1550 -1175 î.e.n.).

Apella – așa se numea adunarea populară din Sparta care se convoca la apel, la strigare (un împuternicit trecea pe la casa fiecăruia dintre cei cate trebuiau să vină la adunare și-l striga pe nume, făcea apelul – n. n.) și la care participau numai bărbații [1]. Inițial, apella examina toate problemele comunității, inclusiv alegerea conducătorilor de toate rangurile. Candidatul la o funcție sau alta trecea prin fața adunării, iar participanții își manifestau susținerea sau nesusținerea prin strigăte. Se considera ales cel care era aclamat mai puternic. Cuvântul rumânesc a apela în forma dată și cu sensul dat în limba greacă nu exista.

Bula - adunare populară în Sparta. Adunare a bărbaților. Se convoca în perioada inițială a existenței statului spartan (sec. IX î.e.n.– VII î.e.n.). În acele timpuri, cei veniți la adunare, purtau pe cap coarne de bou, mai ales capii familiilor și cei mai viteji, din care cauză și adunarea se numea a boilor, prescurtat – bula. Aici pot fi aduse și alte exemple legate cu cuvântul boul, însă ne vom opri și vom menționa doar faptul că cuvântul boul în forma dată se întâlnește numai în limba rumână și nu provine din limba latină, de la bovis, așa cum ne spune DEX-ul limbii române, fiindcă cuvântul latin în nici un fel nu capătă forma boul. Din contra, și acest mic exemplu ne servește ca argument că limba latină a fost inventată, având ca bază limba rumână.

Eponim (în limba greacă - eponimos) - așa era numit unul din cei zece arhonți (conducători) cu numele cărora erau numiți anii (în anul când arhonte era …/anul lui …ș.a.m.d.)[4]. Cuvântul eponim reprezintă o formă prescurtată a sintagmei rumânești - el pune nume. Forma aceasta nu există în nicio altă limbă decât în cea rumână.

Făt - acest cuvânt este prezentat de DEX–ul limbii române ca fiind de origine latină. Lucru incorect și fals, fiindcă cuvântul făt cu sens de bărbat tânăr, fără neam, sărac, dar liber este cunoscut în Grecia antică încă din epoca lui Omer/Homer (sec. IX î.e.n.), adică cu mult timp înainte de inventarea limbilor greacă și latină. Către secolul al VII-lea î. e. n., feții alcătuiau o pătură socială destul de numeroasă, iar în secolul al IV-lea î.e.n., aceștia beneficiau chiar de acces la unele funcții de stat. Pe parcursul timpului, au fost cunoscute diferite funcții ocupate de feți printre care: afeții, fesmofeții - membri ai instanțelor de judecată, aflofeții - funcționari cu dreptul de a numi persoanele ce urmau să efectueze liturghiile, agonofeții - responsabili de organizarea jocurilor la înmormântări. Cuvântul făt se întâlnește și în perioada Imperiului rumân (bizantin), adică cu mii de ani mai încoace. Numele făt în componența denumirilor unor funcții se întâlnește până la mijlocul secolului al XV-lea, până la cucerirea Constantinopolului de către turci. Printre acestea cea mai înaltă se considera cea de logofăt, preluată și utilizată multe secole la rând în statele medievale rumânești.. Cuvântul făt în forma dată și cu sensul de tânăr, bărbat tânăr, lipsește în limba greacă. Existența acestuia din cele mai vechi timpuri ne permite să afirmăm că tot de atunci sunt utilizate și celelalte cuvinte din această grupă, ca: fată, fetița, fiu, fiică, fecior, a făta ș. a.

Știind că în Grecia antică cuvântul rumânesc strat se utiliza din cele mai vechi timpuri, ne-a fost interesant să aflăm de unde se trage cuvântul magistrat și derivatele acestuia. Deschizând DEX-ul, am constatat, după cum era de așteptat, că acesta provine din limba latină, de la cuvântul magistratus. Astfel, magistrat, care însemna membru al corpului judiciar, al conducerii administrative, autoritate publică, mai avea înțelesul de cetățean ales pentru executarea unor im-

portante atribuţii de conducere (a se vedea DEX-ul - n.n.). Cuvântul strat, care nu a existat şi nu există în limba greacă în forma dată, a fost preluat din rumâna populară şi păstrat în componenţa altor cuvinte, inclusiv în cuvintele stration - (ceea ce însemna ostaş - n.n.) strateg, strategie ş.a. Cuvântul magistrat era utilizat şi în Roma antică, de unde a fost luat, împrumutat şi de celelalte limbi formate mult mai târziu. Dar cum a apărut acest cuvânt în limba latină? De ce acesta este compus din alte două cuvinte, magi şi strat, şi ce o fi însemnând fiecare în parte? Explicaţiile par a fi următoarele: cuvântul strat, fiind un cuvânt popular, după cum am menţionat puţin mai sus, era utilizat atât de cei din Balcani, cât şi de cei de pe Peninsula Apenină. Acesta, în afară de faptul că înseamnă, conform DEX-ului, "material, substanţă, reprezentată relativ uniform pe o suprafaţă de altă natură (pentru a o acoperi) sau între alte două suprafeţe de altă natură (pentru a le despărţi; fâşie de pământ cu cărări pe margini pe care se seamănă legume sau flori ş.a.)", mai înseamnă, "categorie, pătură socială aflată în serviciul statului". Astfel, în Grecia antică, într-o asemenea situaţie se aflau ostaşii, din care cauză au şi fost numiţi strationi (în limba populară, limba rumână - stratani, cuvânt întâlnit până azi la români ca nume de familie - Stratan, Stratulat, Istrati ş.a.), comandanţii cei mai înalţi în grad - strategii, iar arta, ştiinţa de a elabora şi utiliza cu dibăcie mijloacele disponibile pentru a obţine un succes, o victorie - strategie ş.a. În ceea ce priveşte Roma antică, acei care se aflau în serviciul public: consulii, pretorii, tribunii, cenzorii, edilii ş. a. se numeau magistraţi, adică mari stratani, mari strationi, oameni aflaţi în funcţii înalte. Cuvântul mare, ca şi cuvântul strat, este de origine românească.. Aşadar, cuvintele magistrat, magistratură, maestru, master, strateg, strategie şi alte derivate ale acestora sunt de origine românească, şi nu greacă sau latină, ele fiind mai vechi decât cele greceşti şi latine.

Turmă – unitate militară de cavalerie alcătuită din 30 – 32 de oameni, cunoscută din cele mai vechi timpuri la romani şi la cei din Imperiul Roman de Răsărit, de unde şi turmarh, denumire a comandantului turmei. În secolul al X-lea e.n. turmarhul mai putea fi administrator al unei unităţi administrativ-teritoriale în care era dislocată turma. Cuvântul turmă în forma dată există numai în limba rumână.

Istoricii contemporani scriu că gherousia a fost unul din cele mai vechi organe de conducere la greci şi la evrei, dar mult mai răspândită la greci. Cea mai cunoscută gherousie a fost cea din Sparta, care, iniţial, a fost alcătuită din 28 de membri cu vârsta de, cel puţin, 60 de ani şi doi regi, de unde şi, posibil, concluzia de mai târziu că gherousia era un sfat al bătrânilor.

Componenta gherou din cuvântul gherousia (gherou + sia) reprezintă o formă scrisă în limba greacă a cuvântului erou, preluat din rumâna populară.

Sinclitele - sunt cunoscute mai mult ca organe de conducere a oraşelor, inclusiv a Constantinopolului, şi ca structuri consultative pe lângă împăraţii Bizanţului. Cuvântul clit din sinclit (sin+clit), utilizat în limbile greacă şi latină, reprezintă un cuvânt curat rumânesc, care înseamnă grămadă, movilă, munte de obiecte omogene, însă, atribuit persoanelor, înseamnă bărbat puternic, voinic.

Toţi ştiu că Imperiul Bizantin s-a constituit la sfârşitul secolului al IV-lea e.n., în urma dezmembrării Imperiului Roman şi a existat până în anul 1453, când a fost cucerit de turci, dar foarte puţină lume cunoaşte că în toată această perioadă acest stat, practic, nu s-a numit, nu a fost numit Bizanţ sau Imperiu Bizantin. Acest termen a început a fi utilizat peste o sută de ani după căderea Constantinopolului şi dispariţia statului, mai exact, din anul 1557, atunci când istoricul german Hieronymus Wolf a folosit noţiunea de Imperiu Bizantin pentru a deosebi istoria antică romană de istoria medievală greacă. Preluată şi de ceilalţi istorici europeni, cărora în cea mai mare parte le convenea denumirea statului, aceasta a prins rădăcini atât de adânci încât astăzi nimeni nu mai pune la îndoială prezenţa în istorie a unui asemenea stat cu o asemenea denumire. Dar care, totuşi, a fost denumirea adevărată a acestui stat? În actele oficiale, în izvoarele scrise acolo, statul despre care vorbim şi care a lăsat în istoria omenirii o urmă destul de importantă era numit Rumânia, prescurtat Rum, iar pe cetăţenii săi, corespunzător îi numea rumâni sau rumi, cuvântul provenind de la numele zeiţei Rumâna (rumân – culoare roşie aprinsă, trandafirie), care din cele mai vechi timpuri, în rând cu alte lucruri, era venerată pe întreg arealul Asiei Mici, Peninsulei Balcanice, nord–vestul Mării Negre şi Peninsulei Apenine, ca ocrotitoarea tuturor copiilor nounăscuţi. Aceasta era reprezentată ca o femeie tânără, îmbrăcată în roşu, trandafiriu, ţinând un prunc în braţe. Toţi bărbaţii şi toate femeile, toată lumea, toţi erau consideraţi copii ai zeiţei Rumâna şi, alături de numele comunităţii/statului în care trăiau (roman, trac, get, pont ş.a.m.d.), îl mai purtau şi pe cel de rumân/rum. Statele şi comunităţile se modificau, dispăreau, apăreau altele noi, însă numele iniţial de rumân/rum, transmis din generaţie în generaţie, rămânea neschimbat. Aceste neclarităţi îşi găsesc explicaţie în interesele comunităţilor mari care au clădit istoria după

propria lor viziune și dorință. Astfel, în același timp când rumânii din Constantinopol își numeau statul Rumânia, comunitățile europene, mai exact istoricii europeni continuau cu înverșunare să-i numească romani, bizantini, greci, numai nu rumâni. DE CE? Fiindcă aveau interes. Nouă nu ne rămâne altceva decât să restabilim adevărul istoric, în speranță că timpurile se vor schimba și că acest adevăr nu va mai supăra pe nimeni.

BIBLIOGRAFIE

1. Апелла. https://ru.wikipedia.org/ wiki.
2.Дионисий Галикарнасский. Римские древности. Кн.2,VIII. http://simposium.ru/ru/node/
3. Ленская В.С. Афинский род Кодридов//Вестник древней истории. 2003, nr.3.https://ru.wikipedia.org /wik
4. Эпоним. https://ru.wikipedia.org/wiki/.